

ОРГАНІЗАЦІЯ НЕВІДКЛАДНИХ РОБІТ ІЗ ЕВАКУАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У ВОЄННИЙ ЧАС

Федина В.П., Шалигіна О.О.

Державний університет «Київський авіаційний інститут», Київ, Україна

Актуальність теми. Проблема організації невідкладних евакуаційних робіт набула критичної, беспрецедентної актуальності в умовах широкомасштабної збройної агресії.

Надзвичайні ситуації воєнного часу (комплексні руйнування критичної інфраструктури, хімічні та радіаційні загрози, масові жертви, спричинені застосуванням високоточної зброї) вимагають розробки та імплементації якісно нових, адаптованих до бойових умов, організаційно-управлінських рішень.

Необхідність мінімізації санітарних та безповоротних втрат серед цивільного населення та особового складу екстрених служб у "червоних зонах" обумовлює нагальну потребу в оптимізації процесів пошуку, тریажу та транспортування.

Це є основою для визначення мети дослідження: розробка науково обґрунтованих організаційно-методичних рекомендацій та моделей щодо підвищення оперативності, безпеки та ефективності евакуаційних заходів у воєнний час [1].

Метою доповіді є детальне вивчення понятійно-категоріального апарату "НС воєнного часу" та "медицина катастроф" з урахуванням сучасних викликів.

Проведено комплексний аналіз нормативно-правової бази України (Закони, Постанови КМУ) та положень Міжнародного гуманітарного права (МГП), що регулюють захист медичної місії, персоналу та евакуаційних шляхів під час конфлікту.

Особлива увага приділена науковому обґрунтуванню необхідності адаптації фундаментальних медичних принципів надання допомоги, зокрема концепцій "золотої години" та "платинової хвилини", до умов, що характеризуються високим рівнем безпекових загроз, обмеженням доступу та необхідністю застосування броньованої техніки.

Також розглянуто світові моделі медичного сортування (наприклад, START, SALT) для застосування в умовах масового надходження постраждалих у зоні бойових дій.

В роботі проведено аналіз існуючої системи організації невідкладних евакуаційних заходів в умовах повномасштабного воєнного стану в Україні. Дослідження виявило системні проблеми міжвідомчої взаємодії між ключовими суб'єктами (ДСНС, ЗСУ, ТРО, Національна поліція, екстрена медична допомога), що проявляються у відсутності єдиних стандартизованих протоколів та фрагментації командування.

Ідентифіковано та класифіковано критичні ризики:

- **логістичні** (руйнування транспортної інфраструктури, що ускладнює прохідність),
- **безпекові** (мінна небезпека та висока ймовірність вторинних обстрілів),
- **технічні** (гострий дефіцит спеціалізованого броньованого евакуаційного транспорту та обладнання для дистанційної розвідки) [2].

У результаті досліджень розроблені та обґрунтовані три взаємопов'язані ключові елементи, які спрямовані на підвищення життєздатності системи евакуації:

• **Уніфікований алгоритм дій та управління:** Створення ієрархічної, єдиної схеми дій служб цивільного захисту, що включає чіткі етапи від моменту отримання сигналу (верифікація, первинний триаж) до доставки постраждалого до медичного закладу. Алгоритм передбачає інтеграцію військових та цивільних протоколів.

• **Модель ресурсно-технічного забезпечення:** Обґрунтування тактико-технічних вимог до багатофункціонального броньованого евакуаційного транспорту (БЕТ), здатного працювати в умовах високої воєнної безпеки, та створення мобільних резервів медичного обладнання.

• **Оптимізація маршрутів та логістика:** Запропоновано методологію використання сучасних інформаційних технологій (Геоінформаційних систем – ГІС – та безпілотних літальних апаратів – БПЛА) для оперативного моніторингу, моделювання та розрахунку найбезпечніших та найшвидших евакуаційних маршрутів (з урахуванням чинників часу, безпеки та прохідності) [3,4].

Висновки. Досягнення мети дослідження підтверджується розробкою конкретних практичних інструментів, алгоритмів та моделей. Перспективи подальших досліджень пов'язані з деталізацією системи підготовки та тренування персоналу на основі розробленого уніфікованого алгоритму та апробацією моделі БЕТ.

Список літератури

1. Організація та ведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Навчальний посібник / За заг. ред. Іванова С.П. Київ: ДСНС України, 2023.
2. Оцінка безпекових ризиків під час проведення евакуаційних робіт у прифронтовій зоні. / Савчук М. М. // Безпека життєдіяльності. 2024. № 1.
3. Звіт ДСНС України «Про результати ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених воєнними діями» (Офіційний сайт ДСНС).
4. Вимоги до тактико-технічних характеристик броньованого евакуаційного транспорту. / Лисенко Д. А. // Журнал транспортних технологій. 2023. № 2.